

MHMP09RUP24

**NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV** | **ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVÍŠTĚ
V PRAZE**

Hlavní město Praha – Magistrát hl. m. Prahy Odbor památkové péče	
ČÍSLO JEDNACÍ:	MHMP
DORUČENO DNE:	13 -12- 2023
Počet listů dokumentu:	2
Počet listinných příloh:	Počet listů příloh:
Počet a druh nelistinných příloh:	
Převzal:	/1/

Magistrát hlavního města Prahy
Odbor památkové péče
Oddělení státní správy památkové péče
Mgr. A. Nováková
Jungmannova 35/29
P. O. BOX 800
111 21 Praha 1

Váš dopis čj. / sp. zn.: MHMP 2426194/2023 / S-MHMP 1754121/2023
Ze dne / doručeno dne: 22. 11. 2023 / 22. 11. 2023
Naše čj.: NPÚ-311/102014/2023
Vyřizuje / linka: Ing. arch. Marková / 282
Spisový znak: 820.1

Praha 13. 12. 2023

Parc. č. 288, Vyšehrad, Svobodova 2, Praha 2, kulturní památka r. č. ÚSKP 50534/1-2274, Pražská památková rezervace, památka UNESCO

Odpověď na žádost o vyjádření v souladu s ustanovením § 10 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. (památkový zákon).

Předmět žádosti:

Žádost o vyjádření – strážní domek na pozemku parc. č. 288, k. ú. Vyšehrad, Svobodova 2, Praha 2, kulturní památka r. č. 50534/1-2274.

Přílohy žádosti:

Bez dokumentace – žádost o písemné vyjádření.

Charakteristika objektu:

Drážní domek (parc. č. 288) - stavědlo - je drobná funkční stavba. Je přízemní, postavený na úrovni kolejiště. Větší část hlavní fasády tvoří pásové prosklení, které přechází na boční fasády. Ty vybiehají do trojúhelných štítů s dřevěnými výplněmi. Uvnitř domku je původní drážní zařízení. Strážní domek je součástí areálu nádraží Vyšehrad a spolu s budovou nádraží a budovou čekárny tvoří jeden památkově chráněný celek. Budova čekárny je již zdemolována.

Dotčený objekt je nemovitá kulturní památka (r. č. ÚSKP 50534/1-2274), a je proto chráněn ve smyslu ustanovení zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Předmětem památkové ochrany kulturních památek je objekt jako celek, zejména jeho historické vodorovné a svislé nosné konstrukce (zdivo, stropy, včetně všech historických prvků a detailů), ale i veškeré autentické konstrukce a prvky nenosné a výplňové (schodiště včetně zábradlí, fasády, střešní krytina, okenní, dveřní a vratové výplně, podlahy, podhledy, vnější i vnitřní omítky, dlažby, obklady, včetně všech autentických historických prvků a detailů).

Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o stavbu nacházející se na území Pražské památkové rezervace (PPR), vztahuje se na stavební úpravy této stavby ustanovení nařízení vlády č. 66/1971 Sb., o památkové rezervaci v hlavním městě Praze, ze dne 21. 7. 1971. Památková rezervace v hlavním městě Praze, představující historické jádro Prahy, byla v roce 1992 zařazena do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

Současný stav:

Stavebně technická struktura dané stavby spočívá v masivním kamenném soklu, na kterém jsou vyzděny jednopodlažní obvodové zdi. Stavba je zastřešena sedlovou střechou se sklonem přibližně 35°. Střešní krytina je tvořena plechem. Plocha štítů je zhotovena z dřevěných fošen s ozdobným půlkruhovým zakončením ve spodní části. V severozápadním rohu stavby je proveden komín, jeho nadstřešní část je vyzděna z pohledových cihel. Směrem ke kolejišti se nachází pásové okno, přebíhající i do boku stavby – tato část je provedena technologií hrázdění. Pásové okno v jižní fasádě je vertikálně rozděleno na deset polí, horizontálně pak na dvě pole. Severní zděná fasáda je plasticky členěna bosáží a v horní části je zakončena subtilní korunní římsou. Vstup do stavby se nachází ve východní fasádě na její středové ose. Výška kamenného soklu je při vstupu překonána pěti kamennými schodišťovými stupni. Plocha před schodištěm byla zadlážděna dlaždicemi totožnými, jaké se nachází na prvním nástupišti nádraží Vyšehrad.

Stavba není přístupná – zachování vnitřního vybavení nebylo možné fyzicky ověřit. Stavba je opatřena množstvím autentických detailů – drážní lampa, konzolky s izolátory apod. Kamenný sokl stavby se zdá být relativně v pořádku, poškozené je přístupové schodiště do objektu. Dřevěné prvky (zvláště ty horizontální nad soklem stavby) hrázdění vykazují celkovou degradaci hmoty. Komínové těleso ohroženo rozpadem vlivem destrukce malty ve spárách. Stavba je zazděna na vnitřním líci, prosklení pórobetonovými a hliněnými tvárnicemi, otvory, které nebyly pevně zazděné, jsou vytlučené. Kolem objektu je postavený ocelový plot a kolem objektu je prořezána vegetace. Stavba jako celek není v havarijním stavu, nicméně neřešením stávajících poruch bude tento stav v dohledné době vyvolán.

Památkové hodnoty stavby:

Uvedená stavba je chráněna v rámci kulturní památky železniční stanice Vyšehrad – r. č. ÚSKP 50534/1-2274. Nádražní budova je vynikající svěbytnou secesní architekturou, budova stavědla je pak klasickou drážní architekturou budovanou dle typových plánů. Architektonická koncepce stavědla tedy užívá řešení opakovaná u řady jiných drážních staveb (často i zcela jiného měřítka a funkce) v dané době, čímž přispívá k obecné jednotě a vizuálnímu souladu původní drážní architektury. Budova stavědla je fyzickým dokladem historického způsobu řízení traťového a staničního provozu.

Hrázděné stavby obecně nejsou pro drážní architekturu neobvyklé, nicméně ve stavební struktuře města Prahy se jedná o poměrně ojedinělý zachovaný způsob výstavby. Z tohoto důvodu lze tuto drobnou stavbu považovat za důležitou i v širším rámci městského prostoru, neboť v takovém je jedinečným zástupcem dané typologie a daného způsobu stavění.

Zanedbání údržby závažným způsobem poškozuje nejenom vzhled, autenticitu, památkovou a estetickou hodnotu samotné budovy, ale i prostředí PPR. Ponecháním tohoto z hlediska památkové péče nepřijatelného stavu dochází ke snižování památkové hodnoty rezervace i objektu samotného. Představuje závažný precedens, jehož důsledkem je postupná degradace památkově chráněného území.

Dosavadní stav projednání:

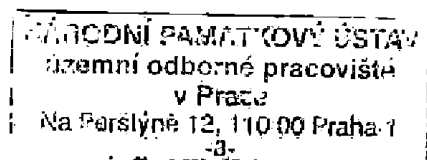
Ve věci rekonstrukce objektu bylo ze strany NPÚ ÚOP PR vydáno odborné vyjádření s čj. NPÚ-311/22136/2020, v němž bylo navrženo základní opatření stavby proti vlivům degradace. MHMP OPP následně vydal závazné stanovisko se sp. S-MHMP 404322/2020, které se s částí navrhovaných prací k zajištění stavby ztotožňuje.

Základní opatření stavby proti obecným vlivům degradace:

Po prohlídce stavby i jejího okolí je zřetelné, že je stavba v zanedbaném stavu, fasáda je pokrytá graffiti, chybí původní nápis, prvky osvětlení i dveře, okna jsou vysklená, z části zazděná či zakrytá. Je tedy nutné, aby byla provedena celková oprava objektu a rekonstrukce všech dochovaných prvků a doplnění všech chybějících prvků. Kvůli degradaci a nedostatečné údržbě objektu je důležité, aby proběhla oprava fasád, oken, dřevěných detailů hrázdění a ozdobného štítu, doplnění chybějících vstupních dveří a náhrada všech zničených a již degradovaných prvků na domku. Vzhledem ke špatnému stavu je nutné provést také spárování komínového tělesa, aby nedošlo k jeho zhroucení. Protože nebylo možné provést kontrolu střešní krytiny, je nutné vykonat celkovou revizi a následně zajištění střešního pláště. Dočasně provedené zabezpečení a zazdění stavby musí být obnovené a doplněné, protože došlo k dalšímu poškození a vysklení oken. I když je domek z části oplocený, kolem objektu se nachází suť a odpadky, které je nutné z okolí stavby vyklidit.

K požadovanému stavebně technickému a architektonickému stavu dané kulturní památky je nutné přikročit k celkové revitalizaci stavby. Do této doby je nutné provést alespoň výše zmíněné základní zabezpečovací práce, které zamezí či výrazně omezí prohlubující se celkovou degradaci stavby.

PhDr. Jaroslav Podliska, Ph.D. v. r.
ředitel

Za správnost: Pohlová

